

RAT. Estonia.
W. A. Mozart

Bastien
ja
Bastienne.

Ühevaatuseline koomiline laulumäng

Teatri direktor.

Ühevaatuseline komöödia muusitaga

1981

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Bastien ja Bastienne

Ühevaatuseline laulumäng

Friedrich Wilhelm Weiskerni, Johann H. F. Mülleri ja
Johann Andreas Schachtneri tekst

Marie-Justine-Benoite Favart'i, Charles-Simon Favart'i ja
Harny de Guerville'i prantsuse originaali
«Bastien ja Bastienne'i armulugu» järgi

KV 50 (46b)

Tõlge: Linnar Priimägi

Esietendus: 18. septembril 1981. a.

Osades:

Bastienne

— SIRJE PUURA ✓
EHA PÄRG
VEERA TALEŠ (külalisena)

Bastien

— EUGEN ANTONI
ROSTISLAV GURJEV
ANTS KOLLO ✓

Colas

— TAISTO NOOR (külalisena)
REIN TAIDLA ✓

Laulumängu sisu:

Bastienne on kurb, sest Bastien pole talle enam truud. Colas, kelle kohta külas arvatakse, et ta nõiduda oskab, annab tüdrukule nõu poissi kiivusega arstida: tehku nägu, et tal on keegi teine.

Kui Bastien Colas' juurde ilmub, kuulebki ta sellelt, et Bastienne on leidnud uue kallima. Uurinud aga oma tarkuseraamatut ja natuke posinud, lohutab Colas noormeest, et kõik lõpeb siiski õnnelikult.

Bastienne'i ja Bastieni kohtudes tüdruk talitabki Colas' nõuande järgi. Ometi viib arm neid jälle kokku ja mõlemal on põhjust Colas'd tänada.

Lamburistseene XVIII sajandist

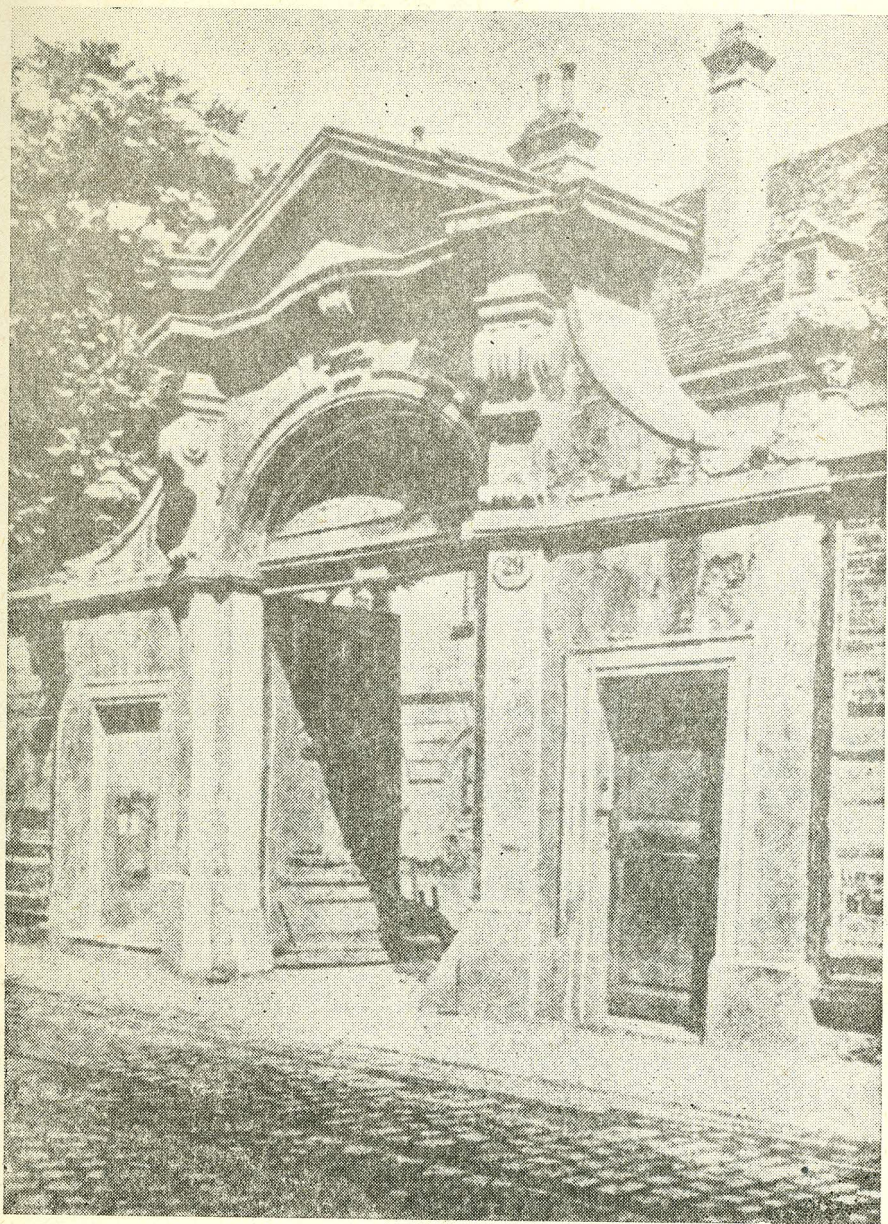
Teatrit tundis ja tunnetas Mozart väga noorena. Ta lapsepõlveaastate kodulinnas Salzburgis tegutsesid peapiiskopi õueteater, suurte traditsioonidega ülikooliteater, mitmesugused rändteatrid, lihavõttepühade aegu toimusid rahvalikud kannatustemängud. Piiskopliku õuemuusiku Leopold Mozarti lapsed nägid seda üpris mitmelaadset teatritegemist maast madalast. Wolfgang Amadeus oli viieaastane, kui ta juba koorilauljana ühel ülikooliteatri etendusel ise kaasa tegi. Seitsmendast kümnenenda eluaastani reisis imelaps Mozart koos oma vanema õe ja isaga läbi mitmed Saksamaa lääneosa linnad, esines Pariisis, Londonis, Madalmaades, Sveitsis. Suurte linnade kunst mõjutas juba siis tema teadvust. Poisipõlves näidanud ta end osava karakterikujundajana muusikas, omadus, mida teatrihelilooja juures üheks olulisemaks peetakse. Mitmed Mozarti biograafid meenutavad selle väite kinnituseks üht seika kaheksa-aastase Mozarti esinemistelt Londonis, kus ta improviseerides kujundanud kaks hästi kontrastset itaalia maneeris aariat «Armastus» ja «Vihkamine».

W. A. Mozart aastail 1766/68

Kuueaastaselt komponeeris Mozart oma esimesed instrumentaalteosed, üheteistkümmeselt alustas lavamuusika kirjutamist. 1768. a. valmis laulumäng «Bastien ja Bastienne», esimene tänaseni mängitav Mozarti lavateos, ühevõrd naiivse lapse ja varaküpse geeniuse looming.

Ühelgi Mozarti ooperil pole nii pikka eellugu ja nii lapitud libretot kui «Bastien ja Bastienne'il». Alustada tuleb 1753. aastast, mil Jean Jacques Rousseau'l valmis intermeedium «Külatark», väga menukas lamburilugu, mida esitati Pariisi ooperis tõsiste etenduste vaheaegadel. Pool aastat hiljem tuli teatris Comédie Italienne lavale «Külatarga» paroodia «Bastien ja Bastienne'i armulugu». Autorid — abielupaar Favart'id ja Harny de Guerville olid sama teatri trupist. Teatritükkide parodeerimine oli tollal väga moes, kuid antud juhul ei pilatud Rousseau'd. Tegu oli pastoraali maalähedasema variandiga, milles tegelased kõnelesid murdekeelt, liikusid tavakohasest vähem peenutsevalt ja kandsid talupojarõivaid. See võlus ja šokeeris ühtlasi. Paroodia muusika seati kokku tollal rahvasuus olevatest viisidest.

Doktor Mesmeri maja värav

Aastast 1755 mängiti «Bastien ja Bastienne'i» Pariisi varianti Viinis. Algul prantsuse keeles, hiljem Friedrich Wilhelm Weiskerni ja Johann H. F. Mülleri osalt autoriseeritud saksakeelses variandis. Menu oli jällegi suur. Vähemalt üks helilooja, Prahast pärit Johann Baptist Savio, kirjutas vahepeal tükile ka uue muusika. Nii jõudis «Bastien ja Bastienne» ka Salzburgi. Pole teada, kas Wolfgang Amadeus Mozart lugu sellisel kujul nägi või mitte, kuid Leopold Mozartile, kes pojale sobivat ooperisüžeed otsis, see meeldis. Viimased täiendused libretole tegi Mozartite perekonnasõber, trompetimängija Johann Andreas Schachtner.

W. A. Mozarti muusikaga kanti laulumäng «Bastien ja Bastienne» esmakordselt ette Viini eeslinnas, magnetravi alal rahvusvaheliselt tuntuks saanud doktor Anton Mesmeri aias. Esitajad olid arvatavasti asjaarmastajad. «Bastien ja Bastienne'i» järgmine teadaolev etendus toimus aga alles 1890. aastal Berliinis.

Dirigent: TÖNU KALJUSTE

Pähn

Lavastaja:

Eesti NSV teeneline kunstnik
AGO-ENDRIK KERGE (küälisena)

Kunstnik: RIINA BABITŠEVA (küälisena)

Kontsertmeistrid:

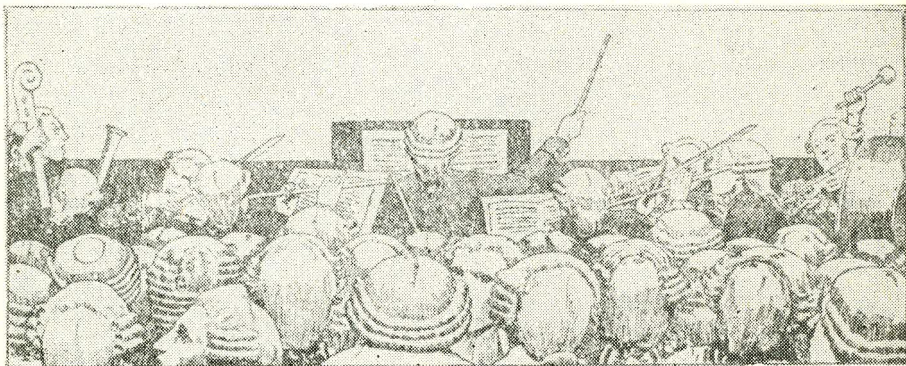
IVARI ILJA, REET LAUL, HELJU TAUK

Dirigendi assistent: VELLO PÄHN

Orkestri kontsertmeister:

Eesti NSV teeneline kunstnik
MATI UFFERT

Etenduse juht: JÜRI KRUUS

Lavastusala juhataja:
JAAN MIKKEL

Dekoratsioonide valmistamist juhendanud:
ELSA MÄNDSALU

Kostüümide valmistamist juhendanud:
LIIS MÄNNIK

Dekoratsioonid maalinud:
Eesti NSV teeneline kunstitegelane
UNO KÄRBIS

Valgustus: EVALD RADIK

Jumestus ja parukad: ILLI-ANN KALE

Vanembutafor: JOHANNA RANNE

Vanemrekvisiitor: KARIN LINDMAA

Lavameister: HEINO LILLIPUU